

طرح درس حقوق اساسی ۱

ویرایش ۱/۲/۰

محمد منصورى بروجنى - آبان ماه ۱۴۰۲ - دانشگاه اصفهان

m.mansouri.b@ase.ui.ac.ir

mansoori66@gmail.com

۱ هدف

آشنایی دانشجویان با مباحث نظری حقوق اساسی و حقوق فردی و آزادی‌های عمومی.

۲ کتاب درسی

بایسته‌های حقوق اساسی؛ دکتر سیدابوالفضل قاضی (شریعت‌پناهی)؛ انتشارات میزان.

۳ روش

مدرس در هر جلسه درس خطابه‌ای در ۵۰ الی ۷۰ دقیقه ارائه می‌دهد. این خطابه‌ها دارای ارتباط موضوعی با بخش خواسته‌شده جهت مطالعه دانشجویان است.

۳۰ الی ۵۰ دقیقه هر جلسه درس به گفت‌وگوی جمعی و پرسش و پاسخ دانشجویان راجع به مباحث اختصاص دارد.

در هر کلاس بعد از ۵۰ دقیقه، استراحتی ده دقیقه‌ای داده می‌شود.

دانشجویان باید پیش از حضور در هر جلسه درس، بخش معین شده از کتاب را طبق برنامه جلسات مطالعه کرده و در کلاس حاضر شوند.

دانشجویان در بیان نظرات خود در کلاس درس کاملاً آزادند.

دانشجویان راجع به مسائل پیرامون درس می‌توانند نظرات و انتقادات خود را از طریق ایمیل یا سامانه پیام Ims به اطلاع برسانند. چنانچه دانشجویان مایلند که این نظرات را به صورت ناشناس مطرح نمایند، می‌توانند از [این پیوند](#) استفاده کنند.

۴ برنامه جلسات

۴/۱ جلسه اول: معارفه؛ یک مباحثه آزاد پیرامون امر عمومی

۴/۲ جلسه دوم: شناختی از مفهوم قدرت

مطالعه: گفتار اول: ویژگی‌های حقوق اساسی

۴/۳ جلسه سوم: تحلیل مفهوم قوه مؤسس

مطالعه: گفتار دوم: قانون اساسی

۴/۴ جلسه چهارم: تحلیل مفهوم دولت-کشور

مطالعه: گفتار سوم: دولت-کشور

۴/۵ جلسه پنجم: ضرورت‌های جغرافیا در ساخت دولت-کشور

مطالعه: گفتار چهارم اشکال دولت-کشور

۴/۶ جلسه ششم: بحثی در امکان تمایز حکومت؛ رژیم؛ دولت

مطالعه: گفتار پنجم: رژیم سیاسی

آزمونک اول (۳ نمره)

۴/۷ جلسه هفتم: نسبت حق‌های فردی با آزادی‌های عمومی؛ غایت نظام سیاسی

مطالعه: گفتار ششم: حقوق فردی و آزادی‌های عمومی

۴/۸ جلسه هشتم: تعادل قدرت‌ها و بروز آن در ژیم حقوقی

مطالعه: گفتار هفتم: تفکیک قوا

۴/۹ جلسه نهم: عناصر فنی و سیاسی قانون

مطالعه: گفتار هشتم: پارلمان یا دستگاه قانون‌گذاری.

۴/۱۰ جلسه دهم: آرایش‌های مختلف قوا در کشورهای گوناگون

مطالعه: گفتار نهم: قوه مجریه یا دستگاه حکومت؛ گفتار دهم: اثرات متقابل قوای مقننه و مجریه

آزمونک دوم (۳ نمره)

۴/۱۱ جلسه یازدهم: مسئله اساسی قضاییه به رغم ویژگی‌های بروکراتیک

مطالعه: گفتار یازدهم: قوه قضاییه

۴/۱۲ جلسه دوازدهم: تحلیل مفهوم نمایندگی

مطالعه: گفتار دوازدهم: انتخابات؛ بخش‌های اول و دوم

۴/۱۳ جلسه سیزدهم: بحران قضایی در صفویه و قاجار

مطالعه: سلطانی، سیدناصر؛ آغاز رویکرد غیرتاریخی به حقوق اساسی در ایران (اولین درسنامه حقوق اساسی)؛ پژوهش‌های

حقوقی بهار و تابستان ۱۳۸۸ - شماره ۱۵ - از ۱۲۹ تا ۱۴۹.

آزمونک سوم: ۳ نمره

۴/۱۴ جلسه چهاردهم: فهمی از موضع شهید سیدحسن مدرس

مطالعه نظامنامه موشح توسط مظفرالدین شاه قاجار در ۱۳۲۴ قمری موسوم به قانون اساسی مشروطیت [ایران] و متمم آن به توشیح محمدعلی شاه قاجار در ۱۳۲۵ قمری موسوم به متمم قانون اساسی ایران.

۴/۱۵ جلسه پانزدهم: مقدمه‌ای به حقوق اساسی جمهوری اسلامی: منازعه مشیرالدوله، مدرس و داور در قانون اصول محاکمات حقوقی

۵ ارزشیابی

- غیبت (منفی ۱.۵ نمره): طبق آیین‌نامه آموزشی دانشگاه اصفهان دانشجویان مکلف به حضور در کلیه جلسات درس هستند. غیبت‌ها اعم از موجه یا غیر موجه در پایان ترم در سامانه گلستان گزارش می‌شود و سامانه به صورت خودکار - در اجرای آیین‌نامه آموزشی مصوب ۱۴۰۲ - غیبت بیش از سه جلسه را مستوجب دریافت نمره صفر در درس می‌داند.
- مشارکت در کلاس (۳ نمره): دانشجویان مکلف به اظهار نظر در کلاس درس اند؛ به ازای هر مرتبه مشارکت مؤثر به تشخیص مدرس (در هر جلسه حداکثر یک مشارکت ثبت می‌شود) ۰/۷۵ نمره در سقف ۳ نمره منظور می‌شود.
- آزمونک (۹ نمره): سه نوبت آزمونک چهارگزینه‌ای در طول ترم تعریف شده است. آزمونک اول از مطالعه جلسات اول لغایت پنجم؛ آزمونک دوم از مطالعه جلسات ششم لغایت نهم؛ و آزمونک سوم از مطالعه جلسات دهم لغایت سیزدهم به عمل می‌آید. نمرات آزمون‌های چهارگزینه‌ای با ضریب ۱/۲ محاسبه می‌شود.
- تمرین نقد (۱/۵ نمره): دانشجویان مکلف به ارسال ۲ مورد تمرین نقد اند. هر تمرین نقد حداکثر ۰.۷۵ نمره دارد و به چهار صورت «=۰ غیر قابل قبول؛ =۰.۲۵ قابل قبول؛ =۰.۵ خوب؛ =۰.۷۵ عالی» ارزیابی می‌شود. تمرین نقد عبارت است از نقدی که دانشجو به دو متن از چهار متن فارسی تهیه‌شده از طریق یکی از ابزارهای هوش مصنوعی می‌نویسد. متن‌ها راجع به موضوعات جلسات دوم، سوم، چهارم و پنجم تهیه می‌شوند و دانشجو به انتخاب خود دو جلسه از چهار جلسه را برمی‌گزیند. این نقد پس از هر جلسه در آبخار کلاس در الام‌اس بارگذاری می‌شود. فرصت ارائه نقدها تا ۷۲ ساعت پس از پایان کلاس است. نقدها در حجم کمینه ۵۰۰ و بیشینه ۶۰۰ کلمه نوشته شوند. در ارزیابی، اصالت نوشته، ویرایش فنی و ادبی، و توانایی ارزیابی انتقادی دانشجو ملاک عمل قرار می‌گیرد. انجام تقلب علمی ولو در حد یک جمله، موجب غیر قابل قبول انگاشته شدن کل تمرین است.
- تمرین گزارش (۱.۵ نمره): دانشجویان مکلف به ارسال ۲ مورد تمرین گزارش اند. هر تمرین گزارش حداکثر ۰.۷۵ نمره دارد و به چهار صورت «=۰ غیر قابل قبول؛ =۰.۲۵ قابل قبول؛ =۰.۵ خوب؛ =۰.۷۵ عالی» ارزیابی می‌شود. تمرین گزارش عبارت است از ارسال گزارشی در سقف ۷۰۰ کلمه از جلسات ششم الی پانزدهم تا ۴۸

ساعت پس از پایان کلاس است. این گزارش با توجه به مطالعه دانشجوی؛ ارائه استاد و مباحثات کلاس و سایر مطالعات دانشجوی راجع به مبحث تنظیم می شود. در ارزیابی، اصالت نوشته، ویرایش فنی و ادبی، درک ساختار بحث و انتقال محتوا ملاک عمل قرار می گیرد. انجام تقلب علمی ولو در حد یک جمله، موجب غیر قابل قبول انگاشته شدن کل تمرین است.

- آزمون تشریحی (۶ نمره): آزمون پایان ترم به صورت تشریحی یا مسئله‌ای یا ترکیبی از این دو، به ارزش ۶ نمره از کتاب درسی و تقریرات جلسات سیزدهم لغایت پانزدهم به عمل می آید.
- کلیه آزمون‌ها و تمرین‌ها بر روی سامانه آموزش مجازی دانشگاه اصفهان (ImS) به عمل می آید.